

a teoretiků má přistoupit už během základního studia, nebo teprve během doktorátu, a zda se má při studiu větší pozornost věnovat svědomité profesionální přípravě, která by více přihlížela k budoucí roli sociologů jako praktiků-poradců a expertů. Také představitelka ÚV PSDS upozorňovala, že každý absolvent musí být připraven na práci v konkrétní oblasti a že eventuální volba vědecké dráhy je záležitostí individuálních, intelektuálních a psychických předpokladů. Jako oblasti, pro které je třeba připravovat sociology, uvedla průmysl, státní správu, společenské organizace, justici (sociální kurátoři), jakož i široce chápanou oblast vzdělávání a výchovy, dále pedagogickou činnost na nesociologických vysokých školách a urbanistiku.

Plné využití sociologů ve všech těchto oblastech závisí jednak na tom, jak budou absolventi k takové práci připraveni, a dále na tom, jak odborníci z jiných profesí budou připraveni a naladění ke spolupráci se sociology. Podmínka uvedená na druhém místě je do určité míry závislá na sociologizaci samých, a to v té míře, jak se podílejí na výuce na jiných vysokých školách nebo na školení kadrů jiných institucí.

V každém případě se diskutující shodli v tom, že specializace vytvářené a realizované při studiu sociologie musejí vycházet ze společenské potřeby, a nikoli z tradičního a často anachronického dělení vědeckých disciplín nebo subdisciplín. Základem smysluplného vytváření specializací může být pouze integrace výuky a výzkumné práce, neboť badatelské výsledky jsou výchozí složkou specializace. Je však třeba vyvarovat se velkého počtu příliš úzkých specializací.

Tématem samostatného referátu a také diskusních příspěvků bylo studium doktorandů. Z. Żechowski toto studium kriticky analyzoval a řekl, že je nutné vypracovat celkovou koncepci vzdělávání sociologů, která by přihlížela rovněž k roli mimouniverzitních pracovišť, jež mají blíže jak k praxi, tak k dosud neprozkoumané problematice i k nevyužitým materiálům a pramenům. Kromě toho upozornil na to, že je třeba počítat s existencí velké skupiny absolventů jiných oborů, kteří z různých důvodů plní úkoly patřící sociologům. Těmto lidem je třeba umožnit speciálně programované doktorské studium. Při výchově doktorů je nutné využít také samostatných vědeckých pracovníků působících mimo velká sociologická střediska.

Jiní diskutující však hovořili o tom, že existuje krize doktorského studia. Obtíže s nábojem kandidátů, kteří by vyhovovali nezbytným požadavkům, i malá efektivnost této přípravy jsou ostatně pozorovány i v jiných vědách.

Zajímavým doplněním základního směru jednání byla informace o názorech studentů na studium sociologie. H. Najduchowska referovala o prvních výsledcích šířeji koncipovaných výzkumů realizovaných v květnu 1975 v Krakově, Lodži, Varšavě a Poznani. Výzku-

my obsáhnou v první etapě reprezentativní vzorek studentů 3. a 4. ročníku a později absolventy z let 1972–1974. Ze shromážděných materiálů vyplývá, že pouze 5% ze zkoumaných studentů nebylo spokojeno se svým studiem. Většina studentů je motivována spíše snahou po intelektuálním rozvoji než vizí budoucí práce a chutí věnovat se jí. Jejich kritické připomínky se týkají hlavně nedostatků v koordinaci studijních programů a toho, že cvičení jsou vedena metodami, jež se jim zdají být školometské.

Jak již bylo řečeno, criticismus studentů se setkává v těchto otázkách s kritickou autor-reflexí vyučujících. Proto W. Kwaśniewicz ve svém referátu (považovaném ostatně za vhodný závěr jednání) postuloval potřebu hledat zcela nový model výchovy bez ohledu na to, jaký je nynější stav. Dnešní studium je podle něho ve svých formách spoutáno tradicí a svým obsahem je značně encyklopedické a eklektické.

Hlavní směr diskuse, jak byl výše nastíněn, překračovaly otázky, jimiž se zabýval referát T. Krzykały, týkající se sociologického vzdělávání na mimouniverzitních vysokých školách. Je třeba si uvědomit význam tohoto jevu. Přednášky a ostatní formy výuky sociologie (včetně magisterských seminářů) se realizují kromě univerzit také mj. na všech vysokých školách technických, ekonomických a pedagogických. To ukazuje, o jak kvantitativně rozsáhlý problém jde. Také jeho meritorní význam je značný. Tato výuka má vliv na široké kruhy budoucí inteligence i na řídící kádry různých profesí a oblastí společenského života. Proto se programy této výuky, učitelské kádry i jejich specifické problémy musí stát předmětem samostatných úvah i nezbytné péče. Je to další téma, jemuž bude třeba věnovat pozornost.

Ewa Kaltenbergová-Kwiatkowská

Směrnice pro členy Academia Klubu

1. Členem Academia Klubu čtenářů vědecké literatury se může stát každý člen vědecké Společnosti ČSAV nebo SAV, který o členství v Klubu písemně požádá, sdělí svou adresu a evidenční číslo průkazu vědecké společnosti, jejímž je členem. Academia Klub nevydává svým členům legitimace.
2. Členové Academia Klubu mají nárok na zakoupení jednoho výtisku každé publikace vydané nakladatelstvím Academia Praha nebo vydavatelství Slovenské akademie věd Veda Bratislava se slevou 20% z ceny publikace. Na časopisy a Rozpravy ČSAV se sleva neposkytuje.
3. Odběr knih si členové Academia Klubu zajišťují vyplněním objednávacího listu, který se přikládá k edičnímu plánu nakladatelství Academia a Veda. Objednává-li si člen v Klubu jiným způsobem, je třeba, aby kromě své adresy uvedl i název vědecké společnosti.

4. Členové Academia Klubu zasílají objednávky na adresu buď Academia Klub, Vodičkova 40, 112 29 Praha 1 nebo Vydavatelstvo Slovenskej akademie vied Veda, Klemensova 27, 895 30 Bratislava.
5. V případě, že se vydání knihy odsouvá na další rok, není nutné objednávku opakovat. Publikace bude zaslána ihned po jejím vydání. Vyjdou-li v průběhu roku publikace, které nebyly zařazeny do edičního plánu, má člen právo na jejich doobjednání.
6. Současně s uvedením publikace na knižní trh budou členové Klubu bydlící v Praze písemně vyzváni k osobnímu odběru v nově adaptovaném knihkupectví Klubu ve Vodičkově ulici 40, v Praze 1 (nikoli jako dříve v reprezentační prodejně na Václavském náměstí). Členové Klubu jsou povinni vyzvednout objednané knihy do jednoho měsíce po vyrozumění a prokázat se při odběru legitimací vědecké společnosti. Na dobírku budou knihy zasílány jen mimo-pražským odběratelům.